

دانشکده پزشکی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : کلیات و امور طبیعی

مخاطبان: دانشجویان ترم اول دکتری تخصصی طب ایرانی

تعداد واحد: ۲ واحد سهم استاد از واحد: ۱

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: آزاد

زمان ارائه درس: روز یکشنبه ۱۲-۸:۳۰ و دوشنبه ۱۰-۸:۳۰

مدرس: دکتر زهرا جعفری

سایر مدرسین: دکتر محمدرضا مروتی، دکتر محمد حسین فرزایی

درس و پیش نیاز: -

هدف کلی درس:

اهداف کلی جلسات:

- ۱- آشنایی با طبیعت و قوه مدبره
- ۲- ارکان اربعه (کیفیات و ویژگی های هر کدام و جایگاه آنها در عالم هستی)
- ۳- مزاج ها
- ۴- مزاج معتدل و مزاج خارج از اعتدال
- ۵- اخلاط (کلیات و انواع)
- ۶- اخلاط (خلط دم طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن انسان، اغذیه و تدابیر مولد دم)
- ۷- اخلاط (خلط دم غیر طبیعی و انواع آن)
- ۸- اخلاط (خلط بلغم طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن انسان، اغذیه و تدابیر مولد بلغم)
- ۹- اخلاط (خلط بلغم غیر طبیعی و انواع آن)
- ۱۰- اخلاط (خلط صفرای طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن انسان، اغذیه و تدابیر مولد صفرا)
- ۱۱- اخلاط (خلط صفرای غیر طبیعی و انواع آن)
- ۱۲- اخلاط (خلط سودای طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن انسان، اغذیه و تدابیر مولد سودا)
- ۱۳- اخلاط (خلط سودای غیر طبیعی و انواع آن)
- ۱۴- اعضا
- ۱۵- ارواح و قوا (روح طبی، قوای سه گانه و تقسیم بندی آن)
- ۱۶- افعال (انواع فعل، ارتباط افعال با قوا)
- ۱۷- اسنان، الوان، سحنه و فرق بین مذکر و مونث (تقسیم بندی سنین و مزاج غالب در هر سن، ارتباط بین رنگ و مزاج، تاثیر کیفیات بر ساختار بدن انسان)

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول : آشنایی با طبیعت و قوه مدبره

اهداف ویژه جلسه اول

- ۱- آشنایی با اصول و مبانی تئوریک طب سنتی
- ۲- آشنایی با طبیعت (قوه مدبره و سیستم هوشمند بدن)
- ۳- تعریف امور طبیعی به عنوان مبادی اصلی وجود بدن
- ۴- ارتباط طبیعت با امور طبیعی

هدف کلی جلسه دوم : ارکان اربعه (کیفیات و ویژگی های هر کدام و جایگاه آنها در عالم هستی)

اهداف ویژه جلسه دوم

- ۱- آشنایی با کیفیات چهارگانه، تعاریف و آثار آنها از دیدگاه طبی
- ۲- آشنایی با ارکان اربعه (تعریف رکن، بیان کیفیات و جایگاه هر یک از ارکان در عالم هستی)
- ۳- ارتباط ارکان با انسان

هدف کلی جلسه سوم و چهارم: آشنایی با انواع مزاجها

اهداف ویژه جلسه سوم و چهارم:

- ۱- تعریف مزاج
- ۲- دسته بندی امزجه
- ۳- مزاج معتدل و انواع آن (تعریف معتدل حقیقی و غیر حقیقی و معتدل فرضی)
- ۴- مزاج خارج از اعتدال و انواع آن

هدف کلی جلسه پنجم: اخلاط (کلیات و انواع)

اهداف ویژه جلسه پنجم :

- ۱- تعریف خلط
- ۲- نحوه تشکیل اخلاط در بدن انسان (مراحل چهارگانه هضم، محصولات و فضولات هر هضم و اهمیت و جایگاه هر مرحله)
- ۳- انواع خلط و ویژگی های کلی هر کدام
- ۴- رطوبت های ثانویه و انواع آنها
- ۵- ارتباط تندرستی با اعتدال اخلاط
- ۶- تعریف اسباب اربعه

هدف کلی جلسه ششم و هفتم: اخلاط (خلط دم طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن

انسان، اغذیه و تدابیر مولد دم، خلط دم غیر طبیعی و انواع آن)

اهداف ویژه جلسه ششم و هفتم :

- ۱- تعریف خلط طبیعی
- ۲- خلط دم طبیعی، کیفیات آن و دلیل اختصاص این کیفیات به خلط دم
- ۳- ویژگی های دم طبیعی و منافع و آثار آن در بدن انسان و اغذیه و تدابیر تولید کننده دم
- ۴- خلط دم غیر طبیعی و انواع آن
- ۵- بیماری های ناشی از خلط دم غیر طبیعی

هدف کلی جلسه هشتم و نهم: اخلاط (خلط بلغم طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن

انسان، اغذیه و تدابیر مولد بلغم، خلط بلغم غیر طبیعی و انواع آن)

اهداف ویژه جلسه هشتم و نهم:

- ۱- خلط بلغم طبیعی، کیفیات آن و دلیل اختصاص این کیفیات به خلط بلغم
- ۲- ویژگی های بلغم طبیعی و منافع و آثار آن در بدن انسان و اغذیه و تدابیر تولید کننده بلغم
- ۳- خلط بلغم غیر طبیعی و انواع آن
- ۴- بیماری های ناشی از خلط بلغم غیر طبیعی

هدف کلی جلسه دهم و یازدهم: اخلاط (خلط صفرای طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در

بدن انسان، اغذیه و تدابیر مولد صفرا، خلط صفرای غیر طبیعی و انواع آن)

اهداف ویژه جلسه دهم و یازدهم:

- ۱- خلط صفرای طبیعی، کیفیات آن و دلیل اختصاص این کیفیات به خلط صفرا
- ۲- ویژگی های صفرای طبیعی و منافع و آثار آن در بدن انسان و اغذیه و تدابیر تولید کننده صفرا
- ۳- خلط صفرای غیر طبیعی و انواع آن
- ۴- بیماری های ناشی از خلط صفرای غیر طبیعی

هدف کلی جلسه دوازدهم و سیزدهم: اخلاط (خلط سودای طبیعی، ضرورت وجود و منافع و آثار آن در بدن

انسان، اغذیه و تدابیر مولد سودا، خلط سودای غیر طبیعی و انواع آن)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم و سیزدهم:

- ۱- خلط سودای طبیعی، کیفیات آن و دلیل اختصاص این کیفیات به خلط سودا
- ۲- ویژگی های سودای طبیعی و منافع و آثار آن در بدن انسان و اغذیه و تدابیر تولید کننده سودای
- ۳- خلط سودای غیر طبیعی و انواع آن
- ۴- بیماری های ناشی از خلط سودای غیر طبیعی
- ۵- تعریف نضج و انواع آن

هدف کلی جلسه چهاردهم: اعضا

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

- ۱- تعریف اعضا
- ۲- طبیعت اعضاء مختلف بدن
- ۳- تقسیم بندی اعضا (بیان اهمیت اعضاء رئیسه)

هدف کلی جلسه پانزدهم: ارواح و قوا (روح طبی، قوای سه گانه و تقسیم بندی آن)

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

- ۱- تعریف روح طبی، چگونگی تشکیل آن و تفاوت آن با روح شرعی
- ۲- تعریف قوا (ذکر مبادی قوای سه گانه)
- ۳- اهمیت قوه حیوانی و افعال آن در بدن
- ۴- اهمیت قوه طبیعی، افعال آن در بدن، تقسیم بندی قوای طبیعی
- ۵- اهمیت قوه نفسانی، افعال آن در بدن و تقسیم بندی قوای نفسانی

هدف کلی جلسه شانزدهم: افعال (انواع فعل، ارتباط افعال با قوا)

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

۱- اهمیت افعال

۲- انواع افعال و ارتباط افعال با قوا

هدف کلی جلسه هفدهم: اسنان، الوان، سحنه و فرق بین مذکر و مونث (تقسیم بندی سنین و مزاج غالب در

هر سن، ارتباط بین رنگ و مزاج، تاثیر کیفیات بر ساختار بدن انسان)

اهداف ویژه جلسه هفدهم:

۱- تقسیم بندی سنین و مزاج غالب در هر سن، تدابیر مناسب در هر سن

۲- بیان ارتباط بین رنگ پوست و مزاج

۳- تاثیر کیفیات بر ساختار ظاهری بدن انسان

۴- تفاوت های مزاجی بین دو جنس و تدابیر مناسب هر کدام

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱- در پایان جلسه اول قوه مدبره بدن را بشناسد، امور طبیعی و ارتباط آنها را با طبیعت بدن توضیح دهد.

۱-۲- در پایان جلسه دوم، کیفیات چهارگانه، تعاریف و آثار آنها از دیدگاه طبی را بداند، ارکان اربعه، تعاریف آنها، کیفیات و جایگاه هریک از ارکان در عالم هستی را بداند و ارتباط آنها با بدن انسان را دزک کرده باشد.

۱-۳- در پایان جلسه سوم و چهارم، تعریف مزاج را بداند، دسته بندی امزجه، مزاج معتدل و انواع آن (تعریف معتدل حقیقی و غیر حقیقی و معتدل فرضی) و مزاج خارج از اعتدال و انواع آن را بداند.

۱-۴- در پایان جلسه پنجم، تعریف خلط، نحوه تشکیل اخلاط در بدن انسان، مراحل چهارگانه هضم، محصولات و فضولات هر هضم و اهمیت و جایگاه هر مرحله را بداند. انواع خلط و ویژگی های کلی هر کدام، رطوبت های ثانویه و انواع آنها را بشناسد و ارتباط تندرستی با اعتدال اخلاط را بداند. اسباب اربعه را بشناسد و اسباب چهارگانه را در مورد هر خلط بداند.

۱-۵- در طی جلسات ششم تا سیزدهم، با انواع اخلاط طبیعی و اهمیت و جایگاه آنها در بدن آشنا شود. مواد غذایی و تدابیر مولد هر خلط را بداند. انواع اخلاط غیر طبیعی، ویژگی های آنها و چگونگی ایجاد آنها و اعراض ناشی از آنها را در بدن بداند.

۱-۶- در پایان جلسه چهاردهم تعریفی از عضو بر اساس مبانی طب سنتی ارائه دهد. مزاج اعضا مختلف بدن را بداند. انواع تقسیم بندی های ذکر شده برای اعضا را بشناسد

۱-۷- در پایان جلسه پانزدهم، تعریف روح طبی، چگونگی تشکیل آن و تفاوت آن با روح شرعی را بداند. قواس سه گانه و مبادی آنها را بشناسد. اهمیت قوه حیوانی و افعال آن در بدن را بداند. اهمیت قوه طبیعی، افعال آن در بدن و تقسیم بندی آن را بداند. اهمیت قوه نفسانی، افعال آن در بدن و تقسیم بندی آنرا بداند.

۱-۸- در پایان جلسه شانزدهم، تعریف فعل، اهمیت افعال، انواع آن و ارتباط افعال با قوا را توضیح دهد.

۹-۱- در پایان جلسه هفدهم تقسیم بندی سنین و مزاج آنها و تدابیر مناسب هر سن را بدانند. تفاوت رنگ ها و مزاج مناسب به هر رنگ را بدانند. نقش کیفیات بر شکل گیری ساختار جسمانی را توضیح دهد و تفاوت های کلی مزاج دو جنس را بدانند.

منابع: قانونچه جغمینی، مفرح القلوب.

روش تدریس: ارائه به صورت سخنرانی

وسایل آموزشی: ویدئو پروژکتور و نرم افزار Power Point

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود	۴۰	آزمون تستی	آزمون میان ترم
متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود	۴۰	آزمون تستی	آزمون پایان ترم
مستمر	مستمر	۲۰	پرسش شفاهی	مباحثه و حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

دانشجویان بایستی حضور به موقع و منظم در کلاس داشته باشند. در صورت تعداد غیبت بیش از حد مجاز درس آنها حذف خواهد شد. در زمان حضور در کلاس بایستی احترام متقابل و توجه کامل به مطالب ارائه شده حاکم باشد.

در تمام جلسات کلاس، بایستی قبلا مطلب جلسه بعد را مطالعه کنند و در ارزیابی کلاسی شرکت فعال نمایند.

نام و امضای مدرس: دکتر زهرا جعفری، دکتر محمد رضا مروتی

نام و امضای مدیر گروه: دکتر محمد حسین فرزایی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل

تاریخ ارسال: